

**Diakonia-ammattikorkeakoulu
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto**

**Terveyden edistämisen koulutusohjelma,
Mielenterveystyö**

OPETUSSUUNNITELMA 90 op

2011–2013

Sisältö

1 TERVEYDEN EDISTÄMISEN KOULUTUSOHJELMAN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	3
2 OPISKELU TERVEYDEN EDISTÄMISEN KOULUTUSOHJELMASSA	4
2.1 Osaamisperustainen oppimisprosessi.....	4
2.2 Opetuksen toteutus ja pedagogiset ratkaisut	5
3 KOULUTUSOHJELMAN TUTKINTORAKENNE JA OPINTOKOKONAISUUDET.....	7
3.1 Tutkintojen rakenne ja opintojen eteneminen	7
3.2 Opetussuunnitelman opintokokonaisuudet ja tavoitteet.....	8
3.2.1 Syventävät opinnot.....	8
3.2.2 Opinnäytetyö	13
3.2.3 Vapaasti valittavat opinnot.....	14
4. LIITTEET	15

1 TERVEYDEN EDISTÄMISEN KOULUTUSOHJELMAN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto on saumaton jatke Diakin arvopohjan mukaiselle toiminnalle. Terveyden edistämisen koulutusohjelman osaamisen tavoitteissa korostuu joko suoraan tai välillisesti niiden asiakkaiden auttaminen ja tukeminen, joiden taustalla on huono-osaisuuden ja syrjäytymisen riskitekijöitä. Suomessa ja Euroopassa yleensä havahduttiin 2000-luvun alussa mielenterveyshäiriöiden nopeaan kasvuun ja laadittiin useita ohjelmia ja suosituksia mielenterveyden häiriöiden ennaltaehkäisyyn ja hoitoon sekä koulutukseen ja tutkimukseen. Esimerkkeinä ovat Terveys 2015 ja Mieli 2009 – ohjelmat sekä valtioneuvoston lasten, nuorten ja perheiden politiikkaohjelma, mielenterveystyön toimintasuunnitelma Euroopassa (2005) sekä sosioekonomiset terveyserot Pohjois-Pohjanmaalla (2009) raportti.

Mielenterveys on yksi keskeinen terveyden ja hyvinvoinnin osatekijä. Elämänkulun eri vaiheissa mielenterveyttä uhkaavat useat ihmisen ulkoiset ja sisäiset tekijät. Tekijät ovat ihmisen yksilöllisiä, sosiaalisia sekä ympäristöön, kulttuuriin ja yhteiskuntaan liittyviä tapahtumia. Näiden tekijöiden ymmärtäminen, tunnistaminen ja niihin vaikuttaminen on keskeinen osa mielenterveyden häiriöistä kärsivien asiakkaiden ja heidän läheistensä auttamista ja tukemista. Auttaminen ja tukeminen sisältävää näkökulman siitä, miten ihmistä tuetaan elämään itsensä kanssa niin, että hänellä on hallinnan tunne arjesta ja omasta elämästä. Terveyden edistämisen on sekä mielenterveyttä vahvistaa että siihen vahingollisesti vaikuttaviin tekijöihin varhaista puuttumista elämänkulun eri vaiheissa.

Yhteiskunnassa terveyttä ja hyvinvointia tuetaan tehokkailla aluetason, kansallisen tason ja kansainvälisen tason toimilla. Terveyttä ja hyvinvointia edistävien olosuhteiden vahvistaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy parantavat elämänlaatua ja ovat toimenpiteinä myös vaikuttavia. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen edellyttää myös hyvää johtamista, toimivaa yhteistyötä ja riittäviä voimavaroja. Mielenterveystyössä toimivalta sairaanhoitajalta ja diakonissalta vaaditaan laaja-alaista osaamista sekä vahvaa tahtoa ja kykyä tarkastella ja kehittää omaa persoonallisuuttaan ammatillisena työvälteenä.

Tämä ylempi ammattikorkeakoulututkinto on ensimmäinen koulutusohjelma, jossa kansallisella tasolla suuntaudutaan vahvasti mielenterveyden edistämiseen. Koulutusohjelman syventävät opinnot on suunniteltu neljän ammattikorkeakoulun Jyväskylän, Turun, Tampereen ja Diakin yhteistyönä.

Terveyden edistämisen koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa osaajia, joilla on mielenterveyden ammattiosaaminen, työelämän kehittämisosaaminen ja palvelujärjestelmän tuntemus sekä johtajuusosaamista. Heillä on valmiudet kehittää ja uudistaa terveyden edistämisen toimintaa terveys- ja diakonia-alan organisaatioissa sekä alue- että kansallisella tasolla. Lisäksi koulutus antaa mahdollisuuden syventää sielunhoidon osaamista, jonka tarve on lisääntynyt eri toimintaympäristöissä. Koulutuksesta valmistuneet voivat toimia kehittämis- ja esimiestehtävissä sekä yrittäjinä julkisella ja yksityisellä sektorilla sekä kolmannen sektorin toimintaympäristöissä. Opinnoissa syvennetään tutkimusosaamista ja vahvistetaan valmiuksia käynnistää erilaisia työelämän kehittämishankkeita ja – projekteja.

Terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkintonimike liitetään ammattikorkeakoulun perustutkintonimikkeeseen (A 423/2005). Terveyden edistämisen ylempi ammattikorkeakoulu tutkinto johtaa Sairaanhoidaja (ylempi AMK) tutkintonimikkeeseen. Terveyden edistämisen koulutusohjelmassa suoritettava ylempi AMK -tutkinto on tarkoitettu terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon tai muun terveysalan korkeakoulututkinnon suorittaneille ja vähintään kolme vuotta alalla toimineille henkilöille. Opiskelu ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa on vaativaa ja edellyttää opiskelijalta sitoutumista täysipainoiseen opiskeluun. Opiskelijat valitaan opiskelemaan DiakPohjoisen yksikköön.

2 OPISKELU TERVEYDEN EDISTÄMISEN KOULUTUSOHJELMASSA

2.1 Osaamisperustainen oppimisprosessi

Terveyden edistämisen koulutusohjelmassa opetussuunnitelma ja oppimisprosessin suunnittelua, toteutusta ja arviointia ovat ohjanneet koulutusohjelmakohtaiset (Liite 1 ja 2) ja yhteiset ylemmän AMK kompetenssivaatimukset (European Qualifications

Framework, EQF 7-taso, Korkeakoulututkintojen viitekehys). Lisäksi DiakPohjoisen toimialueelta nousevat tarpeet terveyden edistämiseksi nostavat tavoitteita alueellisen mielenterveystyön osaamiselle, tutkimus- ja kehitystoiminnan sekä palvelu- ja aluekehitystyön osaamiselle.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin perustana ovat opetussuunnitelmassa esitetyt kompetenssit ja näiden osaamisalueiden kuvaukset. Lisäksi arvioinnissa käytetään Diakin eri koulutusaloille yhteistä osaamisperustaista arviointia (Liite 3) ja opinnäytetyön arviointikriteerejä (Liite 4). Osaamisen arvioinnissa korostuu opiskelijoiden itsearviointi. Opintojen ohjaaja ja opettajatutor käyvät lukukausittain HOPS -keskustelun opiskelijan kanssa perustuen hänen itsearviointiinsa ja osaamisen kehittämiseen. Itsearvioinnin lisäksi opiskelijat osallistuvat koko koulutuksen ajan vertaisarviointiin. Opiskelijat arvioivat oppimistaan suhteessa eri opintokokonaisuuksien osaamistavoitteisiin. Lisäksi opiskelijat arvioivat osaamistaan Diakin opintokokonaisuuspalautteen avulla. Kerättyä arviointitietoa hyödynnetään opetuksen kehittämisessä.

Opiskelijoiden aikaisempi koulutus, työkokemus, ammatillinen ja henkilökohtainen osaaminen ovat perusta henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laatimiselle. HOPS:n mukaisesti opiskelija voi anoa AHOT menettelyllä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä hakea hyväksilukemista aikaisempien opintosuoritusten perusteella Diakin tutkintosäännön mukaisesti.

2.2 Opetuksen toteutus ja pedagogiset ratkaisut

Koulutus on suunniteltu yhteistyönä Tampereen (TAMK), Jyväskylän (JAMK), Turun (TURUN AMK) ja Diakonia-ammattikorkeakoulujen kesken. Ammattikorkeakoulusta annetun asetuksen (A 423/2005, 4§) mukaan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot sisältävät: syventäviä ammattiopintoja, opinnäytetyön ja vapaasti valittavia opintoja. Tässä Terveyden edistämisen koulutusohjelmassa syventävistä mielenterveystyön opinnoista 30op (yhteensä 55 op) on suunniteltu toteutettaviksi yhdessä suunnittelussa mukana olleiden ammattikorkeakoulujen kanssa.

Koulutus sisältää lähijaksoja, joista osa on suunniteltu toteutettavaksi vuorotellen eri ammattikorkeakouluissa. Tällä tavalla toimien saadaan mukana olevissa

ammattikorkeakoulussa oleva osaaminen yhteiseen käyttöön ja opiskelijoiden koulutuksen tuoma osaaminen hyödynnettyä parhaalla tavalla. Lähijaksot ovat 2-3 päivää kuukaudessa. Lähijaksojen välissä opetus ja oppiminen toteutetaan sovittuina pienryhmätapaamisina, verkko-oppimisympäristössä ja opiskelijoiden itseopiskeluna.

Tässä koulutuksessa pedagoginen toiminta perustuu periaatteille, joissa keskeistä on opiskelija- ja työelämälähtöisyys. Opiskelija on aktiivinen tiedon rakenteiden, kokemusten ja osaamisen tutkija, kehittäjä sekä arvioija. Opiskelija tarkastelee ja arvioi terveyden ja mielenterveyden edistämisen sekä johtajuuden käytäntöjä eri näkökulmista. Lisäksi opiskelijan tutkimus- ja kehittämishankkeet palvelevat sekä oppimista että terveys-, ja diakonia-alan työelämän mielenterveyden edistämisen toimintamallien ja –tapojen kehittämistä.

Koulutusohjelman oppimisenäkemyksessä on keskeistä oppimisen kontekstisidonnaisuus ja sosiaalinen vuorovaikutus. Tällöin toimintakontekstit määrittävät oppimisen ehtoja ja suunnan. Oppimisessa korostetaan kokemuksen ja kontekstin välistä vuorovaikutusta. Oppimiskonteksteja ovat työelämä ja lähi - ja verkko-opetuksen vuorovaikutustilanteet. Opiskelijat nähdään itseohjautuvina ja aktiivisina osallistujina, jolloin oppimisen tavoitteet ovat suhteessa työelämän haasteisiin. Oppimiseen vaikuttaa tiedon tulkinta, reflektointi, valikointi ja siirtovaikutus sekä oppimisen ja koko oppimisprosessin arviointi.

Lähiopetus antaa mahdollisuuden yhteistoiminnalliseen oppimiseen. Tällöin painotetaan opiskelijoiden omaa asiantuntijuutta. Opetuskeskustelut ja yksilö-, pari - ja tiimitöiden esitykset ovat oppimistilanteita, joissa moniammatillisen ryhmän ja opiskelijoiden työkokemuksen rikkaus pääsevät esille ja opiskelijoiden osaaminen ja kokemukset välittyvät ja kumuloituvat koko ryhmän oppimiseksi.

Yhteistoiminnallinen oppiminen toteutuu myös verkko-oppimisympäristössä, jossa opiskelijat esittävät kysymyksiä, kommentoivat ja rakentavat toistensa tehtäviä sekä tuovat toistensa tiedoksi hyviä työkäytäntöjä, erilaisia innovaatioita sekä tietoja hyväksi koetusta kirjallisesta materiaalista.

Yhteistoiminnallinen oppiminen voi laajentua yhteisölliseksi oppimiseksi, sosiaalisesti pääomaksi, opiskelijoiden työyhteisöissä. Tähän pyritään esimerkiksi erilaisin työyhteisössä toteutettavin oppimistehtävin. Kehittämishankkeessa luodaan innovatiivisia toiminta- ja palvelumuotoja sekä työ- ja arviointimenetelmiä. Näiden on tarkoitus olla sellaisia, että niiden käyttöä voidaan hyödyntää mahdollisimman laajasti.

3 KOULUTUSOHJELMAN TUTKINTORAKENNE JA OPINTOKOKONAISUUDET

3.1 Tutkintojen rakenne ja opintojen eteneminen

Terveyden edistämisen koulutusohjelman opintojen 90 op muodostuvat syventävistä opinnoista (55 op), opinnäytetyöstä (30 op) ja vapaasti valittavista opinnoista (5 op) Taulukko 1 osoittamalla tavalla. Syventävien opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuus syventää terveyden edistämisen ja mielenterveyden substanssi ja tutkimus- ja kehittämisosaamista. (A 423/2005, 7a §.) Opinnoissa opinnäytetyö kehittämistehtävänä on keskeinen, johon koulutuksen syventävien ja valinnaisten opintojen on tarkoitus kytkeytyä opiskelijan henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti. Opintokokonaisuudet etenevät ja integroituvat opinnäytetyössä tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Opinnäytetyö on koko koulutuksen läpäisevä prosessi. Osa opinnoista on vapaasti valittavia opintoja henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaan. (Asetus 423/2005). Vapaasti valittavat opinnot on mahdollista ottaa Diakin muista ylempien koulutusohjelmien opinnoista.

Taulukko 1. Opintojen eteneminen

Opinnot	Opintokokonaisuudet	Opintopisteet	Syksy 2011	Kevät 2012	Syksy 2012
Syventävät opinnot	Mielenterveys, mielenterveyden häiriöt ja päihdehäiriöt	5	5		
	Mielenterveystyön kehittyminen	5	5		
Mielenterveystyön asiantuntijuus 40 op	Mielenterveys- ja päihdetyön eri lähestymistavat	5	5		
Tutkimus-kehittämisen ja innovaatiotoiminta sekä johtaminen mielenterveystyössä 15 op	Hoidollinen vuorovaikutus yksilö-, perhe- ja ryhmätasolla mielenterveys- ja päihdetyössä	15		8	7
	Työntekijän persoonallisuus ja ammatillinen kasvu	10	5	2	3
	Tutkimus-kehittämisen ja innovaatiotoiminta sekä johtaminen mielenterveystyössä	15	5	5	5
Opinnäytetyö 30 op			5	10	15
Vapaasti valittavat opinnot 5 op				5	
yhteensä			30	30	30

3.2 Opetussuunnitelman opintokokonaisuudet ja tavoitteet

3.2.1 Syventävät opinnot

Mielenterveystyö 40 op

- Mielenterveys, mielenterveyden häiriöt ja päihdehäiriöt 5 op
- Mielenterveystyön kehittyminen 5 op
- Mielenterveys- ja päihdetyön eri lähestymistavat 5 op
- Hoidollinen vuorovaikutus yksilö-, perhe- ja ryhmätasolla mielenterveys- ja päihdetyössä 15 op
- Työntekijän persoonallisuus ja ammatillinen kasvu 10 op

Mielenterveys, mielenterveyden häiriöt ja päihdehäiriöt 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää mielenterveyden kehityksen ja merkityksen moniulotteisuuden
- ymmärtää päihdekäyttäytymiseen vaikuttavat yksilölliset ja yhteiskunnalliset tekijät
- kykenee arvioimaan lääkehoidon ja muun lääketieteellisen hoidon tarpeellisuuden
- tuntee ajankohtaisen, näyttöön perustuvan psykiatrisen ja päihdelääketieteellisen hoidon

Ydinsisällöt

- mielenterveyden eri näkökulmat
- mielenterveys- ja päihdehäiriöiden tunnistaminen ja arviointi
- mielenterveys- ja päihdehäiriöiden lääketieteellinen hoito
- psykiatria ja psykofarmakologia

Vastuu amk: Turku syksy 2011

Mielenterveystyön kehittyminen 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- tuntee mielenterveystyön historian ja teoreettisen kehittymisen
- tuntee mielenterveys- ja päihdetyötä ohjaavat lait ja asetukset
- osaa arvioida kriittisesti mielenterveys- ja päihdetyötä ohjaavia suosituksia ja ohjelmia

Ydinsisällöt

- historia ja teoreettinen kehittyminen
- lait, asetukset, suositukset ja muut toimintaa ohjaavat dokumentit

Vastuu amk: Turku syksy 2011, Diak syksy 2011

Mielenterveys- ja päihdetyön eri lähestymistavat 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa tunnistaa mielenterveys- ja päihdetyön lähestymistapoja
- osaa tunnistaa omaa toimintaansa ohjaavan käyttöteorian
- osaa kriittisesti arvioida ja kehittää mielenterveys- ja päihdetyötä teoreettisiin lähtökohtiin perustuen

Ydinsisällöt

- perhe-, verkosto- ja yhteisönäkökulma
- kokemuksellinen lähestymistapa
- psykodynaaminen lähestymistapa
- narratiivinen ja dialoginen lähestymistapa
- konstruktivistinen lähestymistapa
- behavioristinen lähestymistapa
- kognitiivinen lähestymistapa
- antipsykiatrinen liike

Vastuu amk: TAMK syksy 2011

Hoidollinen vuorovaikutus yksilö-, perhe- ja ryhmätasolla mielenterveys- ja päihdetyössä 15 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa kriittisesti arvioida ja kehittää omia kommunikaatio- ja vuorovaikutustaitojaan hoitosuhdetyöskentelyssä
- arvioi hoidon tarpeen, suunnittelee ja toteuttaa hoidon yhteistyössä potilaan, perheen ja moniammatillisen tiimin kanssa
- kykenee moniammatilliseen ryhmätyöskentelyyn potilaan, perheen ja verkoston kanssa
- kykenee toimimaan hoitotyön asiantuntijana itsenäisesti ja monialaisessa ja - ammatillisessa yhteistyössä
- perustaa toimintansa teoreettiseen ja tutkittuun tietoon

Ydinsisällöt

- kommunikaatiotaidot ja hoitosuhdetyöskentelyn ydinosaaminen
- yksilökeskeinen työskentely
- perhe- ja verkostokeskeinen työskentely

Vastuu amk: Diak kevät 2012, JAMK kevät 2012

Työntekijän persoonallisuus ja ammatillinen kasvu 10 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa monipuolisesti ja systemaattisesti arvioida omaa osaamistaan ja mielenterveys/päihdetyön asiantuntijuuttaan sekä määritellä osaamisensa kehittämistarpeita
- tiedostaa ja osaa tuoda esille omien asenteiden, arvojen ja ammattieettisten periaatteiden merkityksen mielenterveys/päihdetyön asiantuntijana ja kehittäjänä
- kykenee jatkuvaan oppimiseen sekä ohjaa tavoitteellisesti omaa oppimisprosessiaan ja ammatillista kasvuaan
- kykenee yhteiseen oppimiseen ja opitun jakamiseen erilaisissa asiantuntijayhteisöissä

Ydinsisällöt

- oman ammatillisen kasvun kertomus
- reflektiivinen ammattikäytäntö

Vastuu amk: jokainen AMK omassa toimipaikassaan

Tutkimus -, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä johtaminen mielenterveystyössä 15 op

Tutkimus-kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) 5 op

Mielenterveyden tutkimus- ja kehittämistoiminta 5 op

Mielenterveyden edistämisen johtaminen 5 op

Tutkimus -, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) 5 op

Tavoitteet

Opiskelija innovointi

- ymmärtää tutkimus-, kehittämis – ja innovaatiotoiminnan merkityksen terveyden edistämisen asiantuntijuudessa
- ymmärtää tutkimus- ja kehittämistoiminnan tieteenfilosofiset taustaoletukset
- osaa nostaa esiin, analysoida ja arvioida mielenterveyden edistämisen tutkimustuloksia, tutkimus- ja kehittämistarpeita ja haasteista
- osaa valita tutkimus- ja kehittämishankkeelle asiaan kuuluvan tutkimus- ja kehittämisstrategian
- osaa käyttää erilaisia aineiston keruu ja analyysimenetelmiä
- osaa tutkimuksellisen kirjoittamisen ja raportoinnin periaatteet

- osaa laatia opinnäytetyön tutkimus- ja kehittämissuunnitelman

Ydinsisällöt

- kehittämisaihioiden ideointi
- terveyden edistämisen tarpeet ja haasteet mielenterveystyössä
- erilaiset tutkimus- ja kehittämisstrategiat
- erilaiset aineistonkeruu- ja analyysimenetelmät
- tutkimuskirjoittaminen ja raportointi
- opinnäytetyön suunnitelma

Vastuu amk: Diak syksy 2011

Mielenterveyden tutkimus- ja kehittämistoiminta 5 op

Tavoitteet

- osaa käyttää oman alan kotimaista ja kansainvälistä tieteellistä tietoa systemaattisesti ja monipuolisesti mielenterveyden tutkimus- ja kehittämisprosessissa
- osaa laatia tutkimus- ja kehittämishankkeelle teoreettisen viitekehyksen
- osaa käyttää mielekkäitä tutkimus- ja kehittämismenetelmiä ja analysoida niiden tuloksia
- tietää ja osaa arvioida kriittisesti tutkimus- ja kehittämistoiminnan luotettavuutta, eettisyyttä
- osaa arvioida kriittisesti tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuutta sekä tunnistaa mahdolliset riskit terveysalan tutkimus- ja kehittämistoiminnassa

Ydinsisällöt

- systemaattisen ja luotettavan tiedon hankinta kansallisista ja kansainvälisistä tietokannoista ja dokumenteista
- tutkimus- ja kehittämisprosessien arviointi
- tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaikuttavuuden arviointi

Vastuu amk: Diak kevät 2012

Mielenterveyden edistämisen johtaminen 5 op

Tavoitteet

Opiskelija

- osaa kehittää ja johtaa asiantuntevasti ja eettisesti korkeatasoisesti moniammatillisen työyhteisön toimintaa mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden terveyden edistämiseksi
- osaa soveltaa ja käyttää terveys- ja hyvinvointi-strategioita, laatusuosituksia ja

indikaattoreita johtamisen välineenä

- osaa hyödyntää julkisen hallinnon ja lainsäädännön tarjoamia mahdollisuuksia mielenterveyden edistämässä
- tietää, osaa jäsentää ja analysoida terveys- ja sosiaalialan, seurakunnan ja kolmannen sektorin palvelujärjestelmien toimintamuotoja mielenterveystyössä
- osaa konsultoida eri ammattiryhmiä ja luoda verkostoja

Ydinsisällöt

- asiantuntijuus, johtaminen ja etiikka
- terveys- ja hyvinvointi-strategia, laatusuositukset ja indikaattorit
- julkisen hallinnon palvelujärjestelmät kuntatasolla
- paikallisen tason terveys- ja sosiaalipolitiikan sekä seurakunnan ja kolmannen sektorin toimintamuodot ja vaikutuskanavat
- konsultointi ja verkostoituminen

Vastuu amk: Diak syksy 2012

3.2.2 Opinnäytetyö

Opinnäytetyön 30 op tavoitteena on kehittää ja osoittaa kykyä soveltaa tutkimustietoa ja käyttää valittuja menetelmiä työelämän ongelmien erittelyyn ja ratkaisemiseen sekä valmiutta itsenäiseen vaativaan asiantuntijatyöhön (A 423/2005). Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö on tyypillisesti työelämän tutkimus- ja kehittämishanke tai siitä mielekkäästi rajattu osa. Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda, tuottaa ja kehittää osaamista sekä työelämän että laajempien kehittämishankkeiden tarpeisiin. Parhaimmillaan ylemmän ammattikorkeakoulun opinnäytetyö tuottaa uutta osaamista tieteiden välisiltä rajapinnoilta sekä kehittää työelämää ja alaa innovatiivisella tavalla. Opiskelijan osaamisen syveneminen ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa käynnistyy opinnäytetyöprosessissa heti opintojen alusta lähtien.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö sisältää sekä tutkimuksellisen lähestymistavan että kehittämistoiminnan. Tavoitteena on uudenlainen tiedontuotanto, jossa yhdistyvät konkreettisen kehittämistoiminnan kautta syntynyt dokumentoitu kokemustieto ja tutkimuksellinen ote. Opinnäytetöitä voidaan luonnehtia

tutkimukselliseksi kehittämishankkeiksi, jotka pyritään kytkemään ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämisohjelmiin. Opinnäytetyön arviointikriteerit ovat Liitteessä 4.

Tavoitteet

Opiskelija osaa

- tehdä itsenäisesti oman alan kehittämistyötä ja soveltavaa tutkimusta
- soveltaa hankittua tutkimustietoutta omassa opinnäytetyössä kriittisesti ja analyttisesti
- soveltaa kehittämistehtävään soveltuvia tiedonhankintamenetelmiä suunnitelmallisesti
- valitun soveltavan tutkimus- ja kehitysmenetelmän ja siihen perustuvan dokumentoinnin ja raportoinnin
- arvioida ja opponoida tutkimusyhteisömaisesti opinnäytetöitä taustan, toteutuksen, tulosten ja raportoinnin suhteen
- toimia asiantuntijana soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä tekevässä yhteisössä

Ydinsisällöt

- kehittämishankeprosessi
- ideointi (aiheanalyysi) ja suunnittelu
- toteuttaminen ja arviointi
- julkaiseminen ja esittäminen
- kypsyysnäyte

Vastuu amk: Diak 2011-2013

3.2.3 Vapaasti valittavat opinnot

Vapaasti valittavat opinnot 5 op on mahdollista ottaa Diakin tai muiden AMK:n ylempien koulutusohjelmien opinnoista.

4. LIITTEET

Liite 1

Taulukko. Terveyden edistämisen koulutusohjelman kompetenssit

Terveyden edistämisen ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon osaamistavoitteet	Osaamisalueen kuvaus
1. Terveyttä ja hyvinvointia edistävän toiminnan innovaatio-osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - analysoi, soveltaa ja integroi eri-ikäisten terveyden ja hyvinvoinnin tilasta saatavia tietoja terveyttä edistävään toimintaan - soveltaa terveyttä edistäviä strategioita yksilö-, yhteisö-, perhe-, alue- ja kansallisella tasolla edistämällä terveyttä - kehittää ja arvioi eri-ikäisten yksilöiden sekä yhteisöjen terveyden edistämisen työmenetelmiä ja terveysosaamista - käyttää ja kehittää terveyspedagogisia työmenetelmiä - kehittää ja uudistaa yhteistyöverkostoissa näyttöön perustuen yhteisönsä tai alueensa terveyttä ja hyvinvointia - toteuttaa terveysvaikutusten ennakoarviointia preventiivisessä mielessä - kiinnittää huomiota syrjäytymisvaarassa oleviin varhaisella interventiolla vrt. terveyserojen kaventaminen
2. Terveyden ja hyvinvoinnin johtamis- ja palveluinnovaatio-osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - hallitsee monialaisen johtajuuden verkostoituneessa toimintaympäristössä - ymmärtää väestön terveyden ja hyvinvoinnin analysoinnin laatiessaan strategioita - arvioi sosiaali-, terveys- ja diakonia-alan toiminnan kokonaisuutta ja eri prosesseja sekä soveltaa tietoa strategisiin päätöksiin - kehittää ja uudistaa työyhteisön hyvinvointia tukevia rakenteita -osaa strategian arvioinnin ja vertaisarvioinnin toimintana (benchmarking toiminta) - parantaa toiminnan vaikuttavuutta kehittämällä

	<p>näyttöön perustuvia käytänteitä työelämässä</p> <ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää ikäjohtamisen merkityksen työyhteisössä
3. Terveyden ja hyvinvoinnin tutkimus- ja kehittämisosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa tunnistaa ja analysoida sekä suunnitella kehittämistarpeita - osaa soveltaa tarkoitukseen sopivia tutkimus- ja kehittämistoiminnan menetelmiä - osaa itsenäisesti ja yhteistyössä muiden kanssa toteuttaa tutkimus- ja kehittämishankkeita - arvioi tietoa ja toimintakokonaisuuksia kriittisesti sekä tunnistaa mahdolliset riskit
4. Eettinen osaaminen, reflektio - osaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - perustaa toimintansa lakeihin ja asetuksiin - hallitsee eettisen toiminnan periaatteet asiantuntijana ja työelämän kehittäjänä - toimii eettisesti vastuullisesti alueen yhteistyöverkostoissa terveydenhuollon asiantuntijana - kehittää ja arvioi eettisesti kestäviä ratkaisuja sekä yksilön, organisaation että yhteiskunnan näkökulmasta
Yleiset osaamistavoitteet	
Itsensä kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa monipuolisesti ja systemaattisesti arvioida omaa osaamistaan ja asiantuntijuuttaan sekä määritellä osaamisensa kehittämistarpeita - kykenee jatkuvaan arviointiin, oppimiseen sekä ymmärtää ja ohjaa tavoitteellisesti omaa oppimisprosessiaan - kykenee yhdessä oppimiseen ja opitun jakamiseen erilaisissa asiantuntijayhteisöissä - kykenee toimimaan aloitteellisesti sekä ennakoimaan muutoksia ja muutostarpeita - osaa kriittisesti suunnitella, organisoida ja kehittää omaa toimintaansa
Viestintä ja vuorovaikutusosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - kykenee toisten kuuntelemiseen ja kuulemiseen -osaa toimia erilaisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa sekä osaa organisoida ja luoda ammatillisia verkostoja - ymmärtää ryhmä- ja tiimityöskentelyn periaatteet ja osaa työskennellä yhdessä toisten kanssa monialaisissa työryhmissä sekä johtaa niitä - osaa hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa omassa työssään
Kansainvälisyysosaaminen	<ul style="list-style-type: none"> - osaa yhden tai kahden vieraan kielen kirjallisen ja

	<p>suullisen taidon</p> <ul style="list-style-type: none">- ymmärtää kulttuurieroja ja kykenee toimimaan kansainvälisessä työ- ja toimintaympäristössä- osaa soveltaa oman alansa kansainvälistä tietoa ja osaamista- omaa yleiskuvan ammatillisen tehtäväalueen asemasta ja merkityksestä kansainvälisessä toimintaympäristössä- osallistuu kansainväliseen keskusteluun
--	--

Taulukko. Mielenterveystyön osaamista korostavan koulutusohjelman osaamistavoitteiden rakentuminen

Terveyden edistäminen - Mielenterveystyö		Opintojakson laajuus opintopisteinä (min 5 op)	Mielenterveystyön kliininen /terveyden edistämisen osaaminen	Itsensä kehittäminen ja eettinen osaaminen	Johtamisosaaaminen	Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen	Tutkimus, kehittämis- ja innovaatio- osaaminen	Organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen	Kansainvälisyysosaaminen
Opinnot	Opintokokonaisuudet								
Syventävät opinnot Mielenterveystyön asiantuntijuus 40 op	Mielenterveys, mielenterveyden häiriöt ja päihdehäiriöt	5	x						
	Mielenterveystyön kehittyminen	5	x						x
	Mielenterveys- ja päihdetyön eri lähestymistavat	5	x					x	x
	Hoidollinen vuorovaikutus yksilö- perhe- ja ryhmätasolla mielenterveys- ja päihdetyössä	15	x	x		x			
	Työntekijän persoonallisuus ja ammattillinen kasvu	10	x	x	x	x	x	x	x
	Tutkimus-kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä johtaminen mielenterveystyössä 15 op	Tutkimus-kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä johtaminen mielenterveystyössä	15	x	x	x	x	x	x
Opinnäytetyö 30 op	Opinnäytetyö	30	x	x	x	x	x	x	x
Vapaavalintaiset opinnot 5 op		5							

Liite 3

Taulukko Diak osaamisen arviointi, YAMK

OSAAMIS- TASOT	OSAAMISALUEET	ALAN JA LÄHIALOJEN KÄSITTEIDEN JA ILMIÖIDEN OSAAMINEN	TIEDONHANKINTA- JA HALLINTAOSAAMINEN SEKÄ VIESTINTÄ	ONGELMANRATKAISU OSAAMINEN JA ALAN ASiantuntijatehtävi ssä TOIMIMINEN	AMMATILLINEN VUOROVAIKUTUS JA JOHTAMISOOSAAMINEN	YHTEISKUNNALLINEN JA EETTINEN OSAAMINEN	ITSEOHJAUTUVUUS JA OPPIMINEN (ei arvioida numeerisesti)
5	- osaa käyttää ja soveltaa asiantuntevasti laaja-alaisia ja pitkälle erikoistuneita oman alansa erityisosaamista vastaavia käsitteitä - osaa luovasti ja kriittisesti analysoida, soveltaa ja tulkita ilmiöitä ja käsitejärjestelmiä eri alojen rajapinnoilla	- osaa hankkia tietoa luovasti ja kriittisesti kansallisissa ja kansainvälisistä tietolähteistä - osaa viestiä suullisesti ja kirjallisesti alansa vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä tilanteissa	- osaa löytää luovia ja perusteltuja ratkaisumalleja haasteellisiin työelämän ja ammattialan sekä sen rajapintojen ongelmiin	- osaa kehittää uusia strategisia lähestymistapoja johtamiseen ja vaikuttamiseen monimutkaisissa ja ennakoimattomissa työelämän tilanteissa	- osaa vaikuttaa kansallisissa ja kansainvälisissä asiantuntijaverkostoissa - osaa vaikuttaa julkisessa eettisessä keskustelussa - osaa tehtävässään soveltaa monipuolisesti ja syvällisesti alan arvoperustaa ja ammattietiikkaa moniammatillisissa työyhteisöissä - osaa systemaattisesti ja innovatiivisesti edistää kestävän kehityksen ja esteettömyyden periaatteiden toteutumista alalla ja sen rajapinnoilla	Osaa kehittää itseään ja ammattitaitoaan jatkuvan oppimisen periaatteella	
3	- osaa monipuolisesti laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet - osaa analysoida, soveltaa ja tulkita käsitejärjestelmiä eri alojen rajapinnoilla	- osaa hankkia tietoa systemaattisesti ja monipuolisesti kansallisista ja kansainvälisistä tietolähteistä - osaa viestiä ammattialastaan hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä kansallisesti että kansainvälisesti	- osaa löytää itsenäisesti perusteltuja ratkaisumalleja monitahoisiin alan ja sen rajapintojen ongelmiin - osaa toimia itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä tai yrittäjänä	- osaa kehittää ja johtaa asiantuntevasti moniammatillisen työyhteisön toimintaa - osaa kehittää työyhteisöjen välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä	- osaa vaikuttaa kansallisissa ja /tai kansainvälisissä asiantuntijaverkostoissa - osaa olla aloitteellinen julkisessa eettisessä keskustelussa - osaa tulkita ja soveltaa monipuolisesti yleisiä eettisiä periaatteita sekä ammattietiikkaa moniammatillisissa työyhteisöissä - osaa edistää kestävän kehityksen ja esteettömyyden periaatteita toiminnassaan		

1	<p>- osaa asiantuntevasti analysoida, tulkita ja soveltaa oman alan ja lähialojen käsitteitä ja ilmiöitä</p>	<p>- osaa hankkia tietoa kansallisista ja kansainvälisistä tietolähteistä</p> <p>- osaa viestiä hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että sen ulkopuoliselle yleisölle</p> <p>kansallisesti ja kansainvälisesti</p> <p>- osaa tehdä tiedonhaku suunnitelman</p>	<p>- osaa löytää perusteltuja ratkaisumalleja monitahoisiin alan ongelmiin</p> <p>osaa toimia alan vaativissa asiantuntijatehtävissä tai yrittäjänä</p>	<p>- osaa johtaa asioita ja ihmisiä moniammatillisissa työyhteisöissä</p> <p>- kykenee hyvään ammatilliseen vuorovaikutukseen oman ja muiden alojen asiantuntijoiden sekä asiakkaiden kanssa</p>	<p>- osaa ottaa yhteyttä erilaisiin alan kansallisiin ja kansainvälisiin asiantuntijaverkostoihin</p> <p>- osaa osallistua julkiseen keskusteluun ammattietiikkaa</p> <p>- osaa tulkita ja soveltaa yleisiä eettisiä periaatteita sekä ammattietiikkaa moniammatillisissa työyhteisöissä</p> <p>- osaa hyödyntää kestävä kehityksen ja esteettömyyden periaatteita toiminnassaan</p>	
---	--	---	---	--	--	--

YAMK-OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTIKRITEERIT

Arvioinnin osa-alueet (YAMK-tutkinto)

I TEHTÄVÄN ASETTELU

Työelämälähtöisyys: opinnäytetyö hyödyttää työelämää, kehittää työtä työpaikan tai alan tasoilla ja vastaa näiden tarpeisiin (tuottaa uutta tietoa, toimintamalleja, menetelmiä, tuotteita tms.)

Ammatillinen kasvu: asetetut ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteet.

Tehtävänasettelu: tehtävänasettelun ja tutkimusongelman selkeys, tehtyjen rajausten mielekkyys, selkeys ja perustelut.

II KÄYTÄNNÖN TOTEUTUS

Lähestymistavan toimivuus: Valitun lähestymistavan mielekkyys tehtäväsattelun kannalta, opinnäytetyön tyyppin (tutkimustyyppinen tai toiminnallinen opinnäytetyö) ja valittujen työ- ja tutkimusmenetelmien perustelevinen ja kriittinen arviointi.

Työ-, kehittämis- ja tutkimusmenetelmien hallinta: toimintakäytäntöjen sekä työvälineiden ja -menetelmien hallinta, aineiston tuottamisen ja hankinnan menetelmien osaaminen, aineiston riittävyys ja relevanssi, analyysimenetelmien hallinta, työ-, kehittämis- ja/tai tutkimusprosessin läpinäkyvyys.

Opinnäyteprosessin hallinta: työprosessin ja ajankäytön organisointi, omatoimisuus, vastuullisuus ja eettisyys. Etenkin kehittämishankkeissa ja produktioissa prosessin yhteys työelämään suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Työnjako, jos useampia tekijöitä.

III PERUSTELUT JA OMA AJATTELU

Käsiteltävien asioiden käsitteellistäminen: toiminnan ja tutkimuksen tietoperusta ja viitekehys, käsitteiden ymmärtäminen ja määrittely, ilmiöiden näkeminen laajempien kokonaisuuksien osina

Lähteiden hyödyntäminen ja tiedonhankinta: tiedonhankinnan laajuus, relevanssi ja monipuolisuus, lähteiden hyödyntäminen työssä, lähdekritiikki

Oma ajattelu ja argumentaatio: oman ajattelun esiintyminen opinnäytetyössä, perustellut johtopäätökset ja kehittämis ehdotukset, eettisten kysymysten käsittely, innovatiivisuus

Mielekäs vuorovaikutus: opinnäytetyön ohjaukseen ja seminaarityöskentelyyn osallistuminen, kyky antaa, vastaanottaa ja hyödyntää palautetta

IV ASiantuntijuuden Kehittyminen ja Ammatillinen VAIKUTTAVUUS

Tutkiminen ja kehittäminen: tutkimus- ja kehittämisosaamisen kehittyminen, kansainvälisen ja kansallisen tutkimustiedon ja ammattikäytäntöjen hyväksi käyttäminen.

Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen: työpaikkatason ilmiöiden kytkeminen laajempaan alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen kontekstiin, historiallisen perspektiivin huomioiminen.

Ammatilliset käytännöt: asiantuntijuus, johtamisen ja alan valtasuhteiden ymmärtäminen, opinnäytetyön merkitys.

IV MUOTO

Kieliasu: oikeakielisyys, opinnäytetyöhön sopiva tyyli, tekstin sisäinen eheys, ilmaisuuden sujuvuus ja rikkaus.

Rakenne: selkeys ja loogisuus, tekstin asettelu, ulkoasu ja lähdemerkinnät Diakin antaman ohjeistuksen mukainen.

Opinnäytetyön esitystilanne: valmistelu, perustelut, esitystapa.

TAULUKKO 2. YAMK-OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTIKRITEERIT

Taulukossa on esitetty vain arvosanojen 1, 3 ja 5 mukaiset arviointikriteerit. Arvosanat 2 ja 4 sijoittuvat alla esitettyjen kriteereiden väliin.

Arviointikriteerit	Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
I Tehtävän asettelu	<p><u>Työelämälähtöisyys:</u> Aihe kuuluu omaan ammattialaan ja liittyy työelämän- ja/tai alueellisiin kehittämistarpeisiin.</p> <p><u>Ammatillinen kasvu:</u> Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteita on asetettu.</p> <p><u>Tehtävän asettelu:</u> Tehtävän asettelun selkeydessä on puutteita, rajaus ei ole kaikilta osin onnistunut. Tehtävän asettelua on perusteltu kapea-alaisesti.</p>	<p><u>Työelämälähtöisyys:</u> Aihe liittyy läheisesti työelämän- ja/tai alueellisiin kehittämistarpeisiin.</p> <p><u>Ammatillinen kasvu:</u> Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteet on asetettu selkeästi. Ammatillisen kehittymisen tavoitteita on asetettu myös työyhteisöön ja /tai alan toimijoihin.</p> <p><u>Tehtävän asettelu:</u> Tehtävän asettelu on selkeä ja mielekäs ja se on perusteltu työssä</p>	<p><u>Työelämälähtöisyys:</u> Aihe on innovatiivinen ja merkittävä työelämän/alueellisten kehittämistarpeiden näkökulmasta.</p> <p><u>Ammatillinen kasvu:</u> Ammatillisen osaamisen ja kehittymisen tavoitteet on asetettu selkeästi korkealle tasolle, ne ovat sopusoinnussa tehtävänasettelun kanssa ja mahdolliset saavuttaa.</p> <p><u>Tehtävän asettelu:</u> Tehtävän asettelu on oivaltava, haastava, selkeä ja mielekäs ja se on perusteltu työssä monipuolisesti sekä työelämän kehittämis- että tutkimuslähtöisesti.</p>
II Toteutus	<p><u>Valitun lähestymistavan toimivuus:</u> Lähestymistapa on osin</p>	<p><u>Lähestymistavan toimivuus:</u> Lähestymistapa on tarkoituksenmukainen</p>	<p><u>Lähestymistavan toimivuus:</u> Lähestymistapa on eri näkökulmista toimiva.</p>

	<p>ongelmallinen asetettuun tehtävään nähden. Lähestymistapaa ei ole riittävästi perusteltu.</p> <p><u>Työ- ja tutkimusmenetelmien hallinta:</u> Käytettyjen työmenetelmien osaamisessa on puutteita. Aineisto on suppeaa ja yksipuolista. Analyysi jää pintapuoliseksi ja epäsystemaattiseksi. Työmenetelmien ja/tai tutkimusaineiston hankinnan ja analyysin vaiheet on kuvattu, mutta kuvauksen selkeydessä ja tarkkuudessa on puutteita. <u>Opinnäyteprosessin hallinta:</u> Työprosessin ja ajankäytön hallinnassa on ollut selviä ongelmia. Opiskelijan toiminta on ollut epäitsenäistä. Opiskelija ei ole osoittanut ylemmän tutkinnon opinnäytetyön edellyttämää vastuullisuutta ja eettistä harkintaa. Työnjaossa on ilmennyt ongelmia (jos useampi tekijä).</p>	<p>tehtävän kannalta ja sen valinta on selkeästi perusteltu.</p> <p><u>Työ- ja tutkimusmenetelmien hallinta:</u> Opiskelija hallitsee käytetyt työ- ja tutkimusmenetelmät opinnäytetyön edellyttämällä tasolla. Aineisto on riittävää ja tarkoituksenmukaista ja hankittu tarkoitukseen sopivalla tavalla. Aineiston tai työn analyysi on toimivaa. Aineiston hankinnan ja analyysin vaiheet ja menetelmät on kuvattu selkeästi.</p> <p><u>Opinnäyteprosessin hallinta:</u> Työprosessi ja ajankäyttö ovat suunniteltuja ja toimivia. Opiskelija on edennyt sovitun aikataulun mukaisesti. Opiskelija on toiminut vastuullisesti ja eettisesti. Yhteys työelämään on ollut tarkoituksenmukaista ja toimivaa prosessin eri vaiheissa (suunnittelu, toteutus ja arviointi). Työnjako on ollut tarkoituksenmukaista ja tasapuolista (jos useampi tekijä).</p>	<p>Erilaisia vaihtoehtoja on tarkasteltu kriittisesti, ja valittu lähestymistapa ja menetelmät on perusteltu selkeästi ja monipuolisesti.</p> <p><u>Työ- ja tutkimusmenetelmien hallinta:</u> Opiskelija hallitsee erinomaisesti käytetyt työprosessit ja – ja tutkimusmenetelmät. Aineisto on runsasta ja monipuolista ja hankittu tarkoitukseen sopivalla tavalla. Aineiston analyysi on oivaltavaa ja systemaattista. Aineiston hankinnan ja analyysin vaiheet ja menetelmät on kuvattu selkeästi ja johdonmukaisesti.</p> <p><u>Opinnäyteprosessin hallinta:</u> Työprosessi ja ajankäyttö ovat hyvin suunniteltuja ja opiskelija on pysynyt suunnitellussa aikataulussa. Opiskelija on toiminut itsenäisesti ja vastuullisesti, osoittanut eettistä harkintaa ja noudattanut sopimuksia. Yhteys työelämään on ollut suunnitelmallista, tarkoituksenmukaista ja vastuullista prosessin eri vaiheissa (suunnittelu, toteutus ja arviointi). Työnjako on ollut tarkoituksenmukaista ja tasapuolista (jos useampi tekijä).</p>
--	---	--	---

<p>III Perustelut ja oma ajattelu</p>	<p><u>Käsitteellistäminen:</u> Käsitteiden valinta, määrittely ja käyttö on pääsääntöisesti virheetöntä, mutta kapeaa. Tietoperusta on melko suppea. Asiat on ymmärretty, mutta perustelut ovat kapea-alaisia ja johdonmukaisuudessa voi olla joitakin puutteita.</p> <p><u>Lähteet ja tiedonhankinta:</u> Kotimaisia lähteitä on käytetty tarkoituksenmukaisesti, mutta ulkomaisia lähteitä on käytetty suppeasti. Lähdekritiikkiä on esitetty, mutta se on osin kapeaa. Lähteet ovat relevantteja.</p> <p><u>Oma ajattelu:</u> Opiskelijan oma ajattelu ja argumentaatio tulevat esille epätasaisesti. Perusteluja ja johtopäätöksiä on pohdittu osin yksipuolisesti. Eettisiä kysymyksiä on käsitelty kapea-alaisesti.</p> <p><u>Vuorovaikutus:</u> Opiskelija ei ole hyödyntänyt ohjausta ja vertaispalautetta parhaalla mahdollisella tavalla</p>	<p><u>Käsitteellistäminen:</u> Käsitteiden valinta ja määrittely on loogista ja monipuolista. Käsiteltävät ilmiöt kytketään laajempiin kokonaisuuksiin perustellusti. Tietoperusta on monipuolinen. Kokonaisuuden ymmärtäminen näkyy käsittelyssä, perusteluissa ja valinnoissa.</p> <p><u>Lähteet ja tiedonhankinta:</u> Kotimaisia ja ulkomaisia lähteitä on käytetty tarkoituksenmukaisesti ja arvioitu kriittisesti. Lähteet ovat relevantteja ja ajankohtaisia.</p> <p><u>Oma ajattelu:</u> Oma ajattelu, argumentaatio ja asian ymmärtäminen tulevat esille hyvin. Perustelut ja johtopäätökset ovat selkeitä. Eettisiä kysymyksiä on käsitelty monipuolisesti ja opiskelija on perustellut hyvin omat ratkaisunsa. Opinnäytetyössä on innovatiivisia aineksia.</p> <p><u>Vuorovaikutus:</u> Opiskelija on osallistunut ohjaukseen tarkoituksenmukaisesti ja on hyödyntänyt ohjausta ja vertaispalautetta hyvin opinnäytetyössään.</p>	<p><u>Käsitteellistäminen:</u> Käsitteiden valinta ja määrittely on loogista, oivaltavaa, perusteltua ja asiantuntevaa. Käsiteltävät ilmiöt kytketään luontevasti osaksi laajempia kokonaisuuksia. Tietoperusta on laaja ja monipuolinen. Asioiden syvälinen ymmärtäminen näkyy käsittelyssä, perusteluissa ja valinnoissa.</p> <p><u>Lähteet ja tiedonhankinta:</u> Kotimaisia ja ulkomaisia lähteitä on käytetty runsaasti, monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Lähteitä on arvioitu kriittisesti. Lähteet ovat relevantteja, korkeatasoisia ja ajankohtaisia.</p> <p><u>Oma ajattelu:</u> Oma ajattelu, argumentaatio ja asian ymmärtäminen tulevat monipuolisesti esille. Perustelut ja johtopäätökset ovat selkeitä, oivaltavia ja loogisia. Eettisiä kysymyksiä on käsitelty monipuolisesti ja opiskelija on perustellut omat ratkaisunsa. Opinnäytetyö on innovatiivinen ja työelämää kehittävä.</p> <p><u>Vuorovaikutus:</u> Opiskelija on osallistunut ohjaukseen aktiivisesti ja hyödyntänyt ohjausta, vertaispalautetta ja työelämän osaamistaan</p>
---------------------------------------	--	--	---

	opinnäytetyössään. Ohjaustilanteisiin ja seminaareihin valmistautuminen on ollut puutteellista.	Opiskelija on valmistautunut ohjaustilanteisiin ja seminaareihin. Seminaarityöskentely on ollut aktiivista.	oivaltavasti opinnäytetyönsä kehittämisessä. Opiskelija on valmistautunut ohjaustilanteisiin ja seminaareihin hyvin. Seminaarityöskentely on ollut aktiivista, rakentavaa ja kannustavaa.
IV Asiantuntijuuden kehittyminen ja ammatillinen vaikuttavuus	<p><u>Tutkiminen ja kehittäminen:</u> Tutkimus- ja kehittämisosaaminen on hyvien perustutkinnon töiden tasolla. Kansainvälistä ja kansallista tutkimustietoa ja ammattikäytäntöjä on hyödynnetty.</p> <p><u>Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen:</u> Työpaikkatason ilmiöt on kytketty laajempaan kontekstiin.</p> <p><u>Ammatilliset käytännöt:</u> Johtamiseen ja alan valtasuhteisiin liittyviä elementtejä ja ilmiöitä on käsitelty. Opiskelijan asiantuntijuus tulee epätasaisesti esille. Opinnäytetyön laajempaa merkitystä on pohdittu suppeasti.</p>	<p><u>Tutkiminen ja kehittäminen:</u> Tutkimus- ja kehittämisosaaminen on kehittyneempää kuin perustutkinrossa. Kansainvälistä ja kansallista tutkimustietoa ja ammattikäytäntöjä on hyödynnetty.</p> <p><u>Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen:</u> Työpaikkatason ilmiöt on kytketty laajempaan alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen kontekstiin. Myös historiallisen muutoksen merkitys on nähty.</p> <p><u>Ammatilliset käytännöt:</u> Johtamiseen ja alan valtasuhteisiin liittyvät elementit ja ilmiöt on ymmärretty. Opiskelijan asiantuntijuus tulee selkeästi esille. Opinnäytetyön laajempaa merkitystä on pohdittu useista näkökulmista. jatkokehittämisaieita on esitetty.</p>	<p><u>Tutkiminen ja kehittäminen:</u> Tutkimus- ja kehittämisosaaminen on selvästi kehittyneempää kuin perustutkinrossa. Kansainvälistä ja kansallista tutkimustietoa ja ammattikäytäntöjä on käytetty monipuolisesti ja hyvin.</p> <p><u>Alan ajankohtaisten kysymysten jäsentäminen:</u> Työpaikkatason ilmiöt on kytketty laajempaan alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen kontekstiin. Asioiden ja ilmiöiden historiallisen muutoksen merkitys on otettu hyvin huomioon.</p> <p><u>Ammatilliset käytännöt:</u> Johtamiseen ja alan valtasuhteisiin liittyviä elementtejä ja ilmiöitä on analysoitu oivaltavasti. Opiskelijan asiantuntijuus tulee opinnäytetyössä selkeästi ja monipuolisesti esille. Opinnäytetyön laajempaa merkitystä on pohdittu monipuolisesti ja kriittisesti.</p>

			Jatkokehittämisaiehteita on esitetty eri näkökulmista.
V Muoto	<p><u>Kieliasu</u>: Kielen sujuvuudessa on puutteita ja siinä on virheitä. Tyyli on pääosin sopivaa. Teksti muodostaa kokonaisuuden.</p> <p><u>Rakenne</u>: Opinnäytetyön rakenne on selkeä. Tekstin asettelussa, ulkoasussa ja lähdemerkinnöissä on jonkin verran virheitä.</p> <p><u>Esitystilanne</u>: Esitys on havainnollinen. Opiskelija perustelee ratkaisunsa ja vastauksensa esitettyihin kysymyksiin.</p>	<p><u>Kieliasu</u>: Kieli on sujuvaa ja melkein virheetöntä. Tyyli sopii hyvin kyseiseen opinnäytetyöhön. Teksti muodostaa eheän kokonaisuuden.</p> <p><u>Rakenne</u>: Opinnäytetyön rakenne on selkeä. Tekstin asettelu, ulkoasu ja lähdemerkinnät ovat ohjeiden mukaiset.</p> <p><u>Esitystilanne</u>: Esitys on havainnollinen ja vuorovaikutteinen. Opiskelija perustelee ratkaisunsa ja vastauksensa esitettyihin kysymyksiin</p>	<p><u>Kieliasu</u>: Kieli on sujuvaa ja virheetöntä. Tyyli on tarkoin harkittu ja sopii kyseiseen opinnäytetyöhön. Teksti muodostaa eheän, johdonmukaisesti etenevän, luontevan ja vivahteikkaan kokonaisuuden.</p> <p><u>Rakenne</u>: Opinnäytetyön rakenne on selkeä ja perusteltu. Tekstin asettelu, ulkoasu ja lähdemerkinnät ovat ohjeiden mukaiset.</p> <p><u>Esitystilanne</u>: Esitys on havainnollinen ja viimeistelty. Esitys on vuorovaikutteinen ja joustava. Opiskelija perustelee ratkaisunsa ja vastauksensa esitettyihin kysymyksiin. Opiskelija tuo perusteluissaan esille vaihtoehtoisia ratkaisumalleja.</p>